

Terminológia v oblasti ošetrovateľstva a opatrovateľstva

doc. Dr. Vlastimil Kozoň, PhD.

Institut für Pflegewissenschaft

Universität Wien

Alser Straße 23/12, A-1080 Wien

vlastimil.kozon@univie.ac.at

Bratislava, 18.4.2012

Praktické dôvody pojmotvorby v ošetrovatel'stve

Hlavným dôvodom pojmotvorby je **odborný rozvoj praxe a jej exaktná reflexia na úrovni teórie.**

Označenia odboru sú rovnako ako pojmy všeobecne podmienené historickými podmienkami a podrobujú sa stálym zmenám.

Zákonné úpravy v každej krajine reflektujú určitý sociálno-profesionálny vývin odboru. Dôležité je to napríklad pri určovaní profilu absolventa odboru a jeho jednoduchom, ale pritom presnom pomenovaní; pre odlíšenie od iných profesií; pre jednoznačné pomenovanie oblastí, ktoré patria do odboru.

Pojmotvorba má v neposlednom rade význam aj pre presné preklady z iných jazykov a do nich.

Rozvojom pojmov v odbore a ich exaktným používaním sa zaoberajú najmä vysokoškolsky vzdelaní zástupcovia odboru.

Tab. 1. Štruktúra presných pojmov z hľadiska profesijného odboru (výber)

Činnosť v praxi	Podstatné meno	Vykonávateľka/ vykonávateľ činnosti	Vedný odbor	Vzdelanie/tituly
Ošetrovať	Ošetrovanie	Ošetrovateľka/ Ošetrovateľ	Ošetrovateľ-s tvo	Bc., Mgr., PhDr., PhD.
Liečiť	Liečenie	Lekárka/Lekár	Lekárstvo	MUDr., PhD.
Učiť	Učenie	Učiteľka/Učiteľ	Učiteľstvo	Bc., Mgr., PhDr., PhD.

Tab. 2. Presné ošetrovateľské pojmy v rôznych jazykoch (výber)

Jazyk	Činnosť v praxi	Podstatné meno	Vykonávateľ/ vykonávateľka činnosti	Vedný odbor
Slovenčina	Ošetrovať	Ošetrovanie	Ošetrovateľka/Ošetrovateľ	Ošetrovateľstvo
Čeština	Ošetřovat	Ošetřování	Ošetřovatelka/Ošetřovatel	Ošetřovatelství
Nemčina	Pflegen	Die Pflege	Pflegerin/Pfleger	Pflegewissenschaft
Maďarčina	Ápol	Ápolás	Ápolónő/Ápoló	Ápolástudomány
Angličtina	Nurse	Nursing	Nurse/Male Nurse	Nursing Science

Ošetrovanie

Ošetrovanie je vo všeobecnosti možné definovať ako kultúrne podmienenú cieľovo zameranú činnosť, aby mohli ľudia zdravo žiť, predchádzali chorobám a v konečnom dôsledku, aby bolo zabezpečené i dôstojné umieranie.

Existuje **neprofesionálne ošetrovanie** (napr. od rodičov) a **profesionálne ošetrovanie** (poskytované vyvzdelanými osobami v odbore Ošetrovateľstvo).

opatrovanie, starostlivosť

Opatrovanie (Betreung) znamená o niekoho sa postarať a ho podporovať.
(zaopatrenie, opatera)

Starostlivosť (Fürsorge) (pró-curatió, pró-curaré)
(postaranie)

Dlhodobá starostlivosť: - opatrovateľská
- ošetrovateľská
- liečebná
- výchovná

Podľa stupňa a obsahu vzdelania